

За такого стану, для виконавців заходів необґрунтовано скорочувалися фактичні терміни виконання річного обсягу робіт.

Мета бюджетної програми, визначена Мінрегіоном за КПКВК 2751880 у 2012, 2013 роках, не дає уяви про кінцевий результат, який досягається при виконанні цієї бюджетної програми, що ускладнює контроль за використанням бюджетних коштів.

Мінрегіоном визначена мета як: «поліпшення стану об'єктів державного та регіонального значення, які перебувають у незадовільному стані та потребують невідкладного проведення зазначених робіт та придбання обладнання». Тобто, мета визначає не кінцевий результат, а процес без конкретного результату щодо його досягнення. Метою бюджетної програми за КПКВК 2751880 і кінцевим результатом її виконання мала би бути проведення термінових заходів для забезпечення ефективного та надійного функціонування об'єктів державного значення.

У 2011-2013 роках та I півріччі 2014 року ДУС в паспортах бюджетних програм застосовувалися показники, які не в повній мірі дають можливість здійснити оцінку ефективності виконання програми та не відображають ступінь досягнення поставленої мети і виконання завдань бюджетної програми.

Так, у показниках затрат паспортів бюджетних програм за КПКВК 0301430 (2011 рік), КПКВК 0301360 (2012-2014 роки) не наводиться інформація про кількість предметів музейного фонду, які забезпечують виконання бюджетної програми.

В паспортах бюджетних програм за КПКВК 0301430 (2011 рік), КПКВК 0301360 (2012-2014 роки) ДУС не вірно визначено передбачений бюджетним законодавством результативний показник ефективності – середні витрати на 1 пост охорони, який мав би характеризувати досягнення результату за напрямками використання коштів. Водночас, у показниках ефективності відсутні середні витрати на утримання одного музейного експоната.

Показники якості за КПКВК 0301430 (2011 рік), 0301360 (2012-2014 роки) визначено, як питома вага фінансової підтримки у відсотках до валового доходу. Водночас, відповідно до наказу Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 цей показник має відображати послаблення негативних чи посилення позитивних тенденцій у наданні послуг (робіт) споживачам за рахунок коштів бюджетної програми. Тобто, цей показник визначений невірно.

У паспорті за КПКВК 2751880 (2013 рік) показники якості визначені лише частково, тільки як ступінь будівельної готовності об'єкту. Відсутні у відсотковому виразі – виконані роботи та рівень виконання робіт з реконструкції об'єкту. Водночас, **цей напрямок оцінений невірно – у відсотковому виразі відображає тільки обсяг виконаних заходів, а не якість виконаних робіт, послуг, як це передбачено бюджетним законодавством.**

3. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ТА СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТА МУЗЕЙНОГО КОМПЛЕКСУ «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

3.1. Використання коштів за КПКВК 0301430 та КПКВК 0301360

Механізм використання бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки Мистецького арсеналу у 2011 році за КПКВК 0301430, у 2012-2013 роках та I півріччі 2014 року за КПКВК 0301360, визначався затвердженим Урядом Порядком використання бюджетних коштів²⁷. Порядком використання коштів визначено, що бюджетні кошти спрямовуються на покриття поточних витрат підприємства, не забезпечених власними доходами, а саме: на оплату праці штатних працівників; службових відряджень; податків, зборів; транспортних послуг та послуг зв'язку; придбання предметів, матеріалів, інвентарю; ремонту і обслуговування обладнання, програмного забезпечення; послуг з охорони території підприємства; комунальних послуг та енергоносіїв; послуг з утримання комунікаційних систем; проведення археологічних та спелеологічних досліджень і робіт; розроблення тематико-експозиційних планів виставок; розроблення дизайн-проектів та проведення виставок актуального мистецтва.

Порядком використання коштів визначено, що обсяг бюджетних коштів, які надаються підприємству з державного бюджету, не повинен перевищувати за підсумками року 90 відс. фактичного обсягу його валового доходу без урахування коштів, передбачених для утримання підрозділів служби замовника у складі підприємства.

У періоді який перевірявся питома вага обсягу державної фінансової підтримки до валових доходів (без урахування коштів, передбачених для утримання підрозділів служби замовника у складі підприємства) становила: у 2011 році – 58,8 відс.; у 2012 році – 50,3 відс.; у 2013 році – 43,2 відс., у I півріччі 2014 року – 42,9 відсотки. Водночас встановлено, що надані Мистецьким арсеналом розрахунки обсягу бюджетних коштів, які він мав одержати із державного бюджету, приймалися ДУС формально, без аналізу та зауважень. Зазначене свідчить про відсутність належного контролю з боку головного розпорядника за станом планування бюджетних коштів.

Інформація про напрями та обсяги використання зазначених коштів держбюджету наведена в таблиці № 2.

Таблиця № 2.

Інформація про використання коштів державного бюджету

тис.гривень

Напрями використання бюджетних коштів	2011 рік		2012 рік		2013 рік		I пів. 2014 року	
	План	Касові видатки	План	Касові видатки	План	Касові видатки	План	Касові видатки
Оплата праці	2892,3	2892,3	3560,5	3560,5	4188,6	4188,6	2091,1	2069,2

27. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 № 574 (із змінами і доповненнями).

Нарахування на зарплату	1072,2	1072,2	1291,0	1291,0	1520,5	1520,5	773,3	747,7
Придбання предметів і матеріалів	792,5	792,5	738,5	738,5	485,6	485,6	80,8	50,9
Оплата послуг (крім комунальних)	1898,3	1896,5	1678,1	1676,1	1081,6	1081,5	358,2	135,0
Інші видатки	66,1	66,1	6,2	6,2	-	-	-	-
Видатки на відрядження	6,0	6,0	-	-	-	-	-	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	833,1	714,1	767,1	767,1	695,9	695,9	354,9	133,6
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	71,0	71,0	197,7	197,7	266,9	266,9	-	-
Всього	7631,5	7510,7	8239,1	8237,1	8239,1	8239,0	3658,3	3136,4

Дані таблиці № 2 свідчать, що протягом 2011-2013 років та I півріччя 2014 року на покриття поточних витрат Мистецького арсеналу, не забезпечених власними доходами з держбюджету надійшло 27768,0 тис. грн., з яких використано 27123,2 тис. грн., або 97,7 відс. бюджетних призначень.

Найбільшу питому вагу в структурі бюджетного фінансування складала видатки на зарплату з нарахуваннями: у 2011 році – 52,8 відс.; у 2012 році – 58,9 відс., у 2013 році – 69,3 відс. та за I півріччя 2014 року – 89,8 відсотка.

Скорочується частка бюджетних коштів, які використані на оплату послуг (з 25,3 відс. у 2011 році до 4,3 відс. за I півріччя 2014 року) та на придбання предметів і матеріалів (з 10,6 до 1,6 відсотка). В той же час, зростали витрати на оплату комунальних послуг та енергоносіїв: у 2011 році порівняно з 2010 роком – на 72,1 відс., у 2012 році порівняно з 2011 роком – на 7,4 відсотка.

У період, що перевірявся Мистецький арсенал від проведення **81 культурно-мистецького заходу отримано 18851,4 тис. грн.** (2011 рік – 4013,1 тис. грн., 17 заходів; 2012 рік – 6124,7 тис. грн., 22 заходи; 2013 рік – 2281,4 тис. грн. 27 заходів; I півріччя 2014 року – 6432,2 тис. грн., 15 заходів). Інформація щодо проведення Мистецьким арсеналом виставкових заходів, наведена у Додатку № 3 до Звіту.

За результатами роботи у 2011 році діяльність Мистецького арсеналу була збитковою. Збиток становив 677,5 тис. гривень. Це було обумовлено тим, що у грудні 2011 року з рахунку підприємства, державною виконавчою службою з рахунку підприємства було знято 840,0 тис. гривень. Протягом 2012-2013 років та I півріччя 2014 року відбулося покращення фінансового стану підприємства: чистий прибуток у 2012 році склав – 15,5 тис. грн., у 2013 році – 31,0 тис. грн., у I півріччі 2014 року – 2,3 тис. гривень.

Результати аудиту свідчать, що у діяльності підприємства мали місце факти неекономного та нераціонального використання бюджетних коштів. Зокрема, Мистецьким арсеналом не розроблялися заходи щодо економії державних коштів, хоча це було передбачено нормами постанов

Уряду, спрямованих на запровадження заходів з економії бюджетних коштів²⁸. План заходів з енергозбереження затверджено лише у 2014 році.

З метою виконання поставлених завдань Мистецьким арсеналом за погодження ДУС затверджено організаційну структуру та штатний розпис, при цьому у 2011-2013 роках та I півріччі 2014 року штатна чисельність працівників складала 71 чоловік і була укомплектована практично повністю.

Організаційна структура та штатний розпис Мистецького арсеналу складається із 3 основних структурних одиниць: центральний апарат (керівництво, 9 відділів та музей) – 50 чол., дирекція з реконструкції та будівництва – 10 чол., служба стратегії музейного планування та розвитку – 11 чоловік.

Видатки на заробітну плату 50 працівників центрального апарату підприємства здійснюються за рахунок коштів державного бюджету. Фінансування дирекції з реконструкції та будівництва, а також служби стратегії музейного планування та розвитку (21 працівник) здійснюється за рахунок власних надходжень від господарської діяльності підприємства.

Слід вказати, що Дирекцію з реконструкції та будівництва підприємства (далі – Дирекція) було створено підприємством з метою виконання функцій служби замовника підрядних робіт з будівництва та організації робіт з реконструкції, реставрації та введенню в дію будівель і споруд.

Відповідно до Правил визначення вартості будівництва²⁹ видатки на утримання служби замовника повинні становити не більше 2,5 відс. від вартості будівельних робіт, визначених у проектно-кошторисній документації. Отже, видатки на утримання Дирекції є частиною витрат на будівництво.

Водночас, будівництво Музейного комплексу майже два роки не здійснюється, відповідно, відсутні видатки на утримання Дирекції, яка функції замовника у цьому періоді фактично не виконує. Крім того, слід вказати, що у 2012 році розпорядженням ДУС³⁰ функції замовника будівництва музейного комплексу Мистецький арсенал було передано підприємству ДП «Технобуд», з яким підприємство у жовтні 2013 року укладено відповідний договір.

На сьогодні працівники Дирекції Мистецького арсеналу задіяні у поточній діяльності підприємства. Оплата їх праці протягом 2013 року та I півріччя 2014 року здійснена за рахунок надходжень від господарської діяльності підприємства у загальній сумі 731,7 тис. гривень. Отже, підприємство несе непродуктивні витрати власних коштів на оплату праці працівників Дирекції з реконструкції та будівництва, його структура не є оптимальною.

Результати аудиту свідчать, що у складі видатків Мистецького арсеналу на оплату комунальних послуг та енергоносіїв були включені витрати на опалення адміністративного будинку по вул. Лаврській, 10 загальною площею 4238,6 кв. м. Частина із цих площ (688,6 кв. м) займають мешканці 9 квартир, які ще у 2005 році повинні бути відселені із території Мистецького арсеналу.

28. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 № 943, від 01.03.2014 № 65.

29. Наказ Державного комітету будівництва від 27.08.2000 № 174.

30. Розпорядження ДУС від 21.09.2012 № 256.

Розмежування витрат на опалення між підприємством та утримуючою організацією житлового будинку – ОСББ «Лавра 28» **проведено не було. Прилади обліку теплової енергії не встановлені.** Усі витрати щодо оплати комунальних послуг з тепlopостачання несе Мистецький арсенал.

Необхідно відмітити, що ця проблемна ситуація виникла ще у 2007 році. При цьому, за весь цей час Мистецький арсенал дієвих заходів для її вирішення не вживав. За комунальні послуги, які були отримані мешканцями житлового будинку у 2011-2013 роках та I півріччі 2014 року Мистецький арсенал за рахунок коштів держбюджету, передбачених для фінансової підтримки підприємства, сплачено 40,7 тис. гривень. **Тобто, через недбалість посадових осіб Мистецького арсеналу бюджетні кошти у сумі 40,7 тис. грн. було використано з порушенням вимог Порядку використання бюджетних коштів, який передбачав фінансову допомогу лише підприємству.**

Після зауважень контрольної групи Рахункової палати та проведеного розрахунку, ще під час проведення аудиту ОСББ «Лавра 28» платіжним дорученням від 29.10.2014 № 53 **частково оплатило** Мистецькому арсеналу борг за отриманні комунальні послуги в сумі **5,6 тис. грн.** (за I квартал 2014 року). Решта боргу має бути сплачена до кінця року.

Відповідно до постанови Уряду «Про умови оплати праці працівників НКММК «Мистецький арсенал»³¹, керівнику підприємства надано право встановлювати надбавки за високі досягнення у праці, виконання особливо важливої роботи, складність і напруженість у роботі. Граничний розмір таких надбавок не повинен перевищувати 50 відс. посадового окладу.

Водночас, у березні 2012 року³² 41 працівнику підприємства таку надбавку встановлено у розмірі від 60 до 150 відсотків. Тобто, в порушення вимог пункту 3 названої вище постанови Уряду про умови оплати праці, дозволені межі граничної надбавки були перевищені, а **50,4 тис. грн. використано з порушенням норм чинного законодавства.**

Також встановлено, що в порушення вимог Положення про преміювання працівників Мистецького арсеналу³³, яким визначено, що розмір премії встановлюється з урахуванням особистого вкладу працівника у загальні результати роботи за поданням керівників структурних підрозділів, такі розрахунки та розподіл премії з урахуванням особистого вкладу не здійснювалися. Розмір премії встановлювався рішенням генерального директора.

Вибірковою перевіркою договорів, укладених Мистецьким арсеналом, **встановлені факти порушення чинного законодавства та неефективного використання бюджетних коштів.** Зокрема, встановлено таке.

➤ У 2011 році за рахунок коштів державного бюджету Мистецький арсенал оплатив Громадській асоціації «Організація «Промком» виконання

31. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2008 № 569.

32. Наказ НКММК «Мистецький арсенал» від 29.03.2012 № 21.

33. Наказ НКММК «Мистецький арсенал» від 11.02.2011 (без номера); від 20.03.2013 № 23.

робіт з розробки Концепції стратегії розвитку підприємства (договір від 22.06.2011 № 22/06-11 вартістю 34,8 тис. грн., оплачено повністю). Встановлено, що ця розроблена **Концепція у практичній діяльності Мистецького арсеналу по теперішній час цей не використовується. Документ зберігається в архіві.** Зазначене призвело до неефективного використання бюджетних коштів у сумі 34,8 тис. гривень.

➤ Мистецьким арсеналом у 2012 році замовлено у ТОВ «Файнартвей» (договір від 31.10.2011 № 31/10) консультативно-інформаційні послуги, пов'язані з організацією та проведенням художньої виставки вартістю **5,0 тис. Євро** (56,5 тис. гривень)³⁴. За договором підприємство мало отримати: інформаційно-аналітичну базу проведення художньої виставки; типові презентації для пошуку спонсорів; структуру оргкомітету і посадових обов'язків співробітників; бази даних гостей, галерей, фондів тощо.

Актом приймання-передачі відмічено, що послуги прийнято в повному обсязі. При цьому матеріали, які передбачалось отримати за договором, підприємству фактично не передані та відповідно на облік не поставлено.

При цьому, слід відмітити, що в складі підприємства функціонують два відділи, які за своїми функціональними обов'язками повинні виконувати завдання з проведення виставкової діяльності та організації культурно-мистецьких заходів і міжнародних відносин у галузі культури та мистецтва. До компетенції цих відділів також віднесено вивчення, організацію, реалізацію культурно-мистецьких заходів. Зазначені відділи утримуються, у т.ч. за рахунок коштів державного бюджету. Отже, залучення підприємством до надання консультативних послуг сторонніх організацій було безпідставним. Як наслідок, кошти держбюджету в сумі 56,5 тис. грн. використано неефективно.

➤ В порушення норм Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань в органах Казначейства³⁵ Мистецький арсенал у 2012 році за договорами про надані послуги з виготовлення виставкових декорацій та оформлення експозиції на виставці «Бієнале Арсенале 2012»³⁶ зареєстрував бюджетні зобов'язання на загальну суму 197,7 тис. грн., із порушенням встановлених термінів на 7 та 8 днів відповідно.

➤ В порушення вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»³⁷ придбані Мистецьким арсеналом у 2012 році меблі для сидіння у кількості 55 од. загальною вартістю 215,4 тис. грн.³⁸ не поставлені на облік підприємства як основні засоби. Керівництво підприємства повідомило

34. Станом на 31.10.2011 курс 11,3 грн. за 1 Євро.

35. Наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309.

36. Договори від 04.05.2012 та від 05.05.2012 з ТОВ «Ел-Експо Плюс» зареєстровано Управлінням Державної казначейської служби у Печерському районі м. Києва 24.05.2012.

37. Наказ Мінфіну від 27.04.2000 № 92.

38. Договори з ПП «Магнат Дизайн Центр» (генеральний директор Горб О.В.) від 22.05.2012 № 494 вартістю 98,5 тис. грн.; договір від 22.05.2012 № 495 вартістю 52,5 тис. грн.; договір від 22.05.2012 № 489 вартістю 64,4 тис. гривень.

контрольну групу Рахункової палати, що з метою усунення виявленого недоліку за результатами річної інвентаризації станом на 01.11.2014 меблі для сидіння будуть оприбутковані та поставлені на облік підприємства як основні засоби.

➤ Мистецьким арсеналом не забезпечено економного витрачання бюджетних коштів, передбачених на користування легковими автомобілями.

У 2011 році Мистецьким арсеналом укладено договір на роботи з технічного обслуговування та ремонту легкового автомобіля вартістю **18,8 тис. гривень**³⁹. Умовами договору не визначено марку та державний номер автомобіля, що підлягав технічному обслуговуванню та ремонту. При цьому, в порушення вимог **Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів**⁴⁰ наряд-замовлення на виконання цих послуг із зазначенням типу та моделі дорожнього транспортного засобу сторонами не оформлявся. Акт приймання виконаних робіт також був складений формально без визначення марки та державного номеру автомобіля. Як наслідок, бюджетні кошти в сумі **18,8 тис. грн.** використано з порушенням чинного законодавства.

В порушення вимог постанови Уряду «Про впорядкування використання легкових автомобілів бюджетними установами та організаціями»⁴¹ **посадові особи Мистецького арсеналу, які користувалися службовими автомобілями, використовували автотранспорт без відповідного дозволу керівництва:** зокрема, протягом 2011-2012 років у вихідні та святкові дні (50 подорожних листів, вартість палива **6,7 тис. грн.**); у відрядженні за межі області на відстань, що перевищує 200 км (18 подорожних листів, вартість палива **6,2 тис. грн.**); а також під час відпустки посадової особи, за якою він закріплений (41 подорожній лист, вартість палива **7,3 тис. гривень**).

Посадовими особами Мистецького арсеналу не здійснювався належний контроль за оформленням первинних документів (подорожних листів) щодо користування автомобілями. **В порушення вимог Інструкції Держкомстату «Про затвердження типової форми первинного обліку роботи службового легкового автомобіля та Інструкції про порядок її застосування»**⁴², частина подорожних листів не містять: підпису бухгалтера (16 од.), відмітку про час прибуття та вибуття автомобіля (10 од.), дані про витрати пального (9 од.), штамп підприємства (43 од.), інформацію про пробіг автомобіля (17 одиниць). Крім того, в усіх подорожніх листах відсутня відмітка та дата медичного огляду, автомобіль видавався більше ніж на один день (6 од.), а в окремих випадках відсутні дані про осіб, що користувалися автомобілями. Третина подорожніх листів містять різного роду виправлення, що є **порушенням вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»**⁴³.

39. Договір від 03.10.2011 № 03/10 з ТОВ «Гарант Автомаркет».

40. Наказ Міністерства транспорту України від 11.11.2002 № 792.

41. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2003 № 848.

42. Наказ Держкомстату від 17.02.98 № 74.

43. Закон України від 16.07.99 № 996.

Отже, через відсутність контролю з боку відповідальних осіб Мистецького арсеналу за здійснення видатків на утримання автотранспортних засобів призвела до використання бюджетних коштів з порушенням вимог законодавства на суму 39,0 тис. грн. (2011 рік – 33,9 тис. грн., 2012 рік – 0,7 тис. грн., 2013 рік – 4,4 тис. гривень).

3.2. Використання коштів передбачених за Програмою Євро-2012

Як вже зазначалося Проект «Створення культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» Перша черга» (Проект) був затверджений ДУС у жовтні 2008 року. Вартість робіт за Проектом визначена у цінах станом на жовтень 2008 року у сумі 1593,9 млн. грн. (біля 315 млн. дол. США). Вигляд створюваного Музейного комплексу за Проектом наведено у додатку № 2 до Звіту.

Проектом передбачено реалізувати такі основні технічні рішення:

- реставрація та пристосування під Музейний комплекс будівлі Старого Арсеналу;
- реставрація та пристосування під інформаційний центр будівлі Вхідної брами;
- відтворення Порохового льоху з пристосуванням його під митний термінал;
- будівництво підземного Центру доставки з митним постом, а також підземного адміністративного блоку з верхнім освітленням;
- відновлення Вала-Успенського, Петровського бастиону і Ново-Київського рavelіну;
- будівництво підземного паркінгу на 250 м/м на місці рову;
- благоустрій території, її освітлення та малі архітектурні форми.

Слід зауважити, що ДУС затвердив Проект в якому термін будівництва визначався у 48 місяців, при цьому вказувалося, що це будівництво розпочалося у серпні 2005 року. За таких умов, завершення будівництва слід було очікувати у серпні 2009 року, що відповідало термінам визначеним у Концептуальних засадах створення Музейного комплексу (затверджені Указом Президента від 22.05.2006 № 415), проте не відповідало фактичному стану справ з реалізацією Проекту. Хоча у Проекті і були враховані виконані з 2005 по 2008 роки роботи у сумі 122,3 млн. гривень, залишок невиконаних робіт по створенню Музейного комплексу становив 1,4 млрд. гривень. Виконати за один рік такий обсяг робіт ні технічно, ні фінансово не уявлялось можливим. Тобто, ДУС затвердивши Проект з нереальними термінами його виконання, прийняв необґрунтоване рішення, яке унеможливило правильне планування витрат держбюджету у розрізі років на його реалізацію.

Як наслідок, вже у листопаді 2008 року за Проектом ДУС затверджено, а Мінекономіки погоджено Титул будови (об'єкта), яким визначені інший термін завершення будівництва – 2012 рік, із кошторисною вартістю будівництва 1593896,4 тис. гривень. Джерелами фінансування визначено кошти держбюджету у сумі 1572184,9 тис. грн., місцевого бюджету – 20000,0 тис. гривень.

Водночас, і ці строки завершення робіт виявились нереальними. Як наслідок, у 2013 році ДУС, за погодженням з Мінекономрозвитку, було